

Fiksua huoltovarmuutta tehdään jatkossa entistäkin enemmän yhdessä

Koronapandemia on haastanut huoltovarmuuden monella tavalla, ja kriisi on näkynyt vahvasti myös Huoltovarmuuskeskuksen työssä. Pandemian rinnalla HVK:ssa on pidetty myös normaalit pyörät pyörimässä ja *uudistetun strategian* myötä on käynnistetty laajamittainen kehitysohjelma 2030 vuoteen tähtäävien substanssiohjelmien rinnalle.

HVK:n kehittämiskokonaisuudessa laajamittaisten *substanssiohjelmien* valmistelu on edennyt pisimmälle. Energia 2030, Digitaalinen Turvallisuus 2030 sekä Logistiikka 2030 -ohjelmat ovat jo käynnistyneet, kun taas Alue 2030 -ohjelman suunniteltu aloittamisajankohta on syksyllä 2021. Toteutusaikataulultaan aivan lähiaikoina täsmentyvä HVK:n kehitysohjelma taas pitää sisällään varmuusvarastointijärjestelmään, johtamiseen, havainnointi- ja tilannekuvatoimintoihin, riskienhallintaan sekä poolitoimintaan ja sidosryhmäyhteistyöhön liittyviä kehittämistoimenpiteitä. Nämä tulevat heijastumaan luonnollisesti myös alueellisen tason huoltovarmuustoimintaan. Huomionarvoista on, että käynnistynyt kehittämisohjelma vastaa moniin sellaisiin kehittämissuosituksiin, joita HVK:n toimintaa arvioinut ulkopuolinen arviointiryhmä *raportissaan* esittää.

Varautumisen yhteistyöverkostona huoltovarmuusorganisaatio on kansainvälisesti ainutlaatuinen ja koronakriisinkin myötä osoittautunut elintärkeäksi. Huoltovarmuusorganisaation alueellista sekä valtakunnallista toimintaa tullaan edelleen parantamaan koronakriisistä saatujen oppien myötä. Elinkeinoelämän alueelliset varautumisyhteistyön ELVAR-toimikunnat tulevat jatkossakin olemaan HVK:n keskeisimpiä alueellisen tason yhteistyöfoorumeita. Fiksua huoltovarmuutta tehdään jatkossa entistäkin enemmän yhdessä.

Ville Anttila
Valmiusasiames
Huoltovarmuuskeskus

Koronan torjunnasta alueellisen huoltovarmuuden kehittämiseen

Alueellisen huoltovarmuuden ja varautumisen perusta nojaa sekä kansalliseen että maakuntien erityispiirteet huomioon ottaviin alueellisiin riskiarvioihin. Niitä täydentävät organisaatioiden ja toimialojen omat riskiarviot. Koronapandemian tilanteessa riskien arviointia jatkettiin vastuullisten viranomaisten, elinkeinoelämän ja järjestöjen toimesta. Kaikilla toimijoilla tavoitteina ovat olleet riskien hallinta sekä ennakoivat ja oikein mitoitettut vastatoimet poikkeuksellisissa olosuhteissa.

Koronapandemian myötä havaintoja huoltovarmuuden kohonneista riskeistä on raportoitu laajalti myös huoltovarmuuden kannalta välttämättömissä palveluissa ja toiminnoissa. Kuitenkin alueellisen huoltovarmuuden ja siihen liittyvän varautumisen toimintakyky on kestänyt, vaikka pandemia on kuormittanut huomattavasti etenkin terveydenhuoltoa sekä vaikuttanut laajalti lähes kaikkiin yhteiskunnan ja elinkeinoelämän toimintoihin ja palveluihin. Samalla digitalisaation, tietojärjestelmien ja -yhteyksien lisääntyneen tarpeen sekä etätöiden myötä tietoturvaturvallisuuden ja tiedon eheyden merkitys on noussut.

Alueellisen huoltovarmuuden ja varautumisen ovat taanneet viranomaisten, yritysten ja eri toimijoiden suositusten, rajoitusten, toimintaohjeiden ja viestinnän lisäksi uudet hajautetut ja joustavat toimintatavat sekä kansalaisten vastuullisuus ja pitkäkestoinen kriisinsietokyky. Alueellisen huoltovarmuuden taholta keskeisin esitetty kehittämissuositus on kiinnittää elinkeinoelämän ja yritysten jatkuvuudenhallinta entistä vahvemmin varautumisen yhteistoimintaan. Alueellisten ja paikallisten varautumisrakenteiden ja verkostojen kautta syntyvät mahdollisuudet yhteensovitettuun riskien arviointiin ja tilannetietojen vaihtoon sekä yhteensovitettuihin toimenpiteisiin ja viestintään.

Yhteenvedona voidaan arvioida, että verkostomaisella alueellisen huoltovarmuuden toimintamallilla kyetään torjumaan myös koronakriisiä. Jatkossa uhkiin ja riskeihin vastaamista voidaan edelleen parantaa harjoittelemalla riskien edellyttämiä toimenpiteitä ja yhteistoimintaa sekä nostamalla eri toimijoiden resilienssiä,

kriinkestävyyttä. Ennakoivan varautumisen ja jatkuvuudenhallinnan myötä rakentuu kyky turvata kriittiset perustoiminnot useimmissa yllättävissä häiriötilanteissa.

Lopuksi. Huhtikuussa 2021 julkaistun ”Alueellisen huoltovarmuuden ja siihen liittyvän varautumisen tilannekatsaus 2020” teemana on koronapandemia. Katsauksen sisällön toivotaan jakavan alueellisen huoltovarmuuden ymmärrystä ja jatkavan sen vuorovaikutteista kehittämistä.

Lisätietoja raportoinnista ja tilannekatsauksista antaa ylitarkastaja Petteri Koskinen, Pohjois-Suomen aluehallintovirasto, Pelastustoimi ja varautuminen – vastuualue, petteri.koskinen@avi.fi, puh. +358 (0)29 501 7544.

Sihteerin palsta

ELVAR-toimikuntien yhteinen projekti: ”ELVAR Viestintästrategia”

Koronakriisi on kasvattanut ja havainnollistanut varautumisen ja huoltovarmuuden merkitystä aluetasolla. Koronasta johtuva pitkäkestoinen häiriötilanne on korostunut viestinnän eri näkökulmista, kuten luotettavuus, oikeellisuus, avoimuus ja selkeys, sekä tuonut viestinnän yhä tärkeämmäksi osaksi toimivan verkostoyhteistyön ydintä. ELVAR-toimikuntien tulee omassa toiminnassaan hyödyntää koronakriisin myötä nousnut kiinnostus varautumiseen. Tähän tarvitaan tavoitteellista ja kohdennettua viestintää.

Nykyisessä mallissa ELVAR-toiminnan sisäisessä ja ulkoisessa viestinnässä käytännön toimintaperiaatteet ja linjaukset ovat osin epäselviä ja vakiintumattomia. Lisäksi ELVAR-toiminnan viestejä sekä käytännön työkaluja tulisi osana toimintamalliuudistusta yhtenäistää ja terävöittää. Viestintä on alueellisen huoltovarmuuden tilannekatsauksissa tunnistettu kehittämisen kohteeksi osana yhteistoiminnan laajempaa tilannetietoisuuden, tiedonvaihdon ja yhteistyön tarkastelua.

Viestintästrategian päätavoitteena on ELVAR-toimikuntien viestinnän kehittäminen, yhtenäistäminen sekä roolien selkeyttäminen. Lisäksi tavoitteena on tiedon- ja yhteistyön lisääminen, uudistuminen, uusien työtapojen omaksuminen ja hyödyntäminen, tietoisuuden kasvattaminen, ELVAR-toimintamalliuudistuksen tukeminen ja verkoston sitouttaminen uuteen toimintamalliin.

Viestintästrategia linjaa yhteiset viestinnälliset tavoitteet, jotka tukevat ELVAR-toiminnalle asetettuja tavoitteita. Lisäksi viestintästrategia kertoo viestinnälliset peruseriaatteet, lähtökohdat, roolit ja vastuut sekä välineet. Viestintästrategiassa määritellään keinot (ydinviestit, kohderyhmät, kanavat, työkalut), joilla viestintää ja sille asetettuja tavoitteita käytännössä toteutetaan.

Yhteinen ja yhtenäinen viestintästrategia vahvistaa ELVAR-toiminnan roolia ja identiteettiä osana Huoltovarmuusorganisaatiota ja osana alueellista huoltovarmuusyhteistyötä. Strategia kytkee elinkeinoelämää vahvemmin alueellisen huoltovarmuuden ja siihen liittyvän varautumisen rakenteeseen. Lisäksi

viestintästrategia tukee Huoltoturvamuusorganisaation yhteistyötä, ELVAR-toimintamalliuudistusta, Alue 2030-ohjelman viestintää, alueellista riskiviestintää ja Huoltoturvamuuskeskuksen strategisten tavoitteiden jalkauttamista aluetoimintaan. Samalla Alue 2030-ohjelma tukee ELVAR-toimikuntien viestintästrategiaa asettamalla selkeät tavoitteet alueelliselle huoltoturvamuudelle.

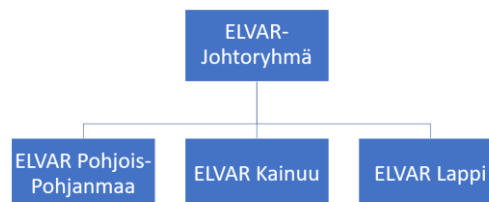
Maakunnalliset ELVAR-työryhmät järjestäytyvät

Huoltoturvamuusorganisaatioon kuuluu viisi alueellista, poikkihallinnollisesti toimivaa ELVAR-toimikuntaa, joilla kullakin on oma vastuualueensa. Pohjois-Suomen ELVAR-toimikunnan vastuualueeseen kuuluu Lapin-, Pohjois-Pohjanmaan- ja Kainuun maakunnat.

Uudistettu, Huoltoturvamuuskeskuksen tahtotilan mukainen organisaatiomalli otettiin Pohjois-Suomen ELVAR-toimikunnassa käyttöön vuoden 2021 alusta lukien. Uuden organisaatiomallin yksi keskeisimmistä tarkoituksista on jalkauttaa ELVAR-toimintaa maakuntatasolle. Uuden mallin myötä Pohjois-Suomen ELVAR-toimikunnan kokonaisuuteen sisällytetään Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin maakunnalliset ELVAR-työryhmät sekä ELVAR-johtoryhmä.

Maakunnallisiin työryhmiin on kutsuttu jäseniksi eri sidosryhmiä kyseisen maakunnan alueelta. Tarkoituksena on yhteistyössä kehittää ELVAR-toimintaa maakunnissa ja muun muassa jakaa informaatiota erilaisista hanke- ja projektimahdollisuuksista Huoltoturvamuuskeskuksen käynnistämään ohjelmakokonaisuuteen liittyen. Johtoryhmän tehtävänä on tarvittaessa tukea ja ohjata maakunnallisten työryhmien toimintaa ja toimia linkkinä muiden huoltoturvamuusorganisaation toimijoiden ja Huoltoturvamuuskeskuksen suuntaan. Mahdollisiin hankkeisiin ja projekteihin liittyen voi Huoltoturvamuuskeskuksen hallitus tai alueellinen ELVAR-johtoryhmä perustaa myös tilapäisiä työryhmiä, joiden tehtävänä voi olla esimerkiksi hankkeiden ja projektien suunnittelun ja käynnistämisen tukeminen. Tilapäisissä työryhmissä korostuu ennen kaikkea substanssiosaaminen.

P-S ELVAR-toimikunta 2021

Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin ELVAR-työryhmät ovat pitäneet järjestäytymiskokouksensa touko-kesäkuussa, ja Kainuun ELVAR-työryhmä järjestäytyy samoihin aikoihin (16.6.), kun tämä uutiskirje julkaistaan.

Vastuullisuutta alueellisen huoltoturvamuuden eteen

Pohjois-Suomen ELVAR-toimikunnan kokoonpanossa kuluneen vuoden aikana ovat olleet edustettuina seuraavat organisaatiot: Rautatieto Oy, Osuuskauppa KPO / KPO-Konserni Pohjois-Suomi, YIT Talo Oy, Fingrid Oy, Digita Oy, Loiste Oy, Pudasjärven Lämpö Oy, Kajaanin Vesi –liikelaitos, LapIT Oy, NEOT Oy Oulun terminaali, Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri, Hätälä Oy, Netplaza Oy, Lapland Safaris Oy, Ellappi Oy, Oulun kauppakamari, Finnvera Oyj, Leijona Catering Oy, KELA, Suomen Punainen Risti, Oulun kaupunki, Kemin kaupunki, Puolustusvoimat/Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun aluetoimisto, Lapin pelastuslaitos, Pohjois-Suomen- ja Lapin aluehallintovirastot ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus. Jatkossa jäsenistöön hyväksyttäneen edustajat ainakin Metsä Fibre Kemin tehtaalta ja Lapin kauppakamarista.

Uuden organisaatiomallin mukaisesti ELVAR-toiminnassa on lisäksi mukana erinäinen määrä maakunnallisia sidosryhmätoimijoita.

Jälleen kerran toimikunnan puolesta esitämme parhaimmat kiitokset edellä mainittujen organisaatioiden johdolle resurssiensa hyödyntämisestä ELVAR-toiminnan kautta yhteiseen hyvään.

Lisätietoa ELVAR-toiminnasta löytyy muun muassa näiltä Huoltovarmuuskeskuksen www-sivuilta:

<https://www.huoltovarmuuskeskus.fi/>

<https://www.huoltovarmuuskeskus.fi/toimialat/toimikunnat/elvar-toimikunnat/>

Hyvää kesää!

Petteri Heusala
Puheenjohtaja
petteri.heusala@rautatieto.fi
+358 40 709 0816

Juha-Pekka Sievänen
Sihteeri
juha-pekka.sievanen@ely-keskus.fi
+358 295 038 296